Конгрес Українських Націоналістів

Любіть Україну!

НАЦІЯ І ДЕРЖАВА

e-mail: nacija@ukr.net www.nacija.org.ua 16 жовтня 2007 року № 42 (206)

СВЯТО ГЕРОЇВ УПА

Вони зберегли честь України

Україна урочисто відзначила 65-у річницю легендарної армії нескорених – Української Повстанської Армії

(фоторепортаж про відзначення свята в Києві – на 3-й сторінці)

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ № 966/2007

Про відзначення 65-ї річниці створення Української повстанської армії

З метою відновлення національної пам'яті та історичної справедливості, зміцнення суспільної злагоди, консолідації суспільства та з нагоди 65-ї річниці створення Української Повстанської Армії, на підтримку ініціативи широких кіл громадськості, Світового ювілейного організаційного комітету з відзначення 100-річчя від дня народження Романа Шухевича та 65-ї річниці створення Української Повстанської Армії постановляю:

1. Раді міністрів Автономної Республіки Крим, обласним, Київській та Севастопольській міським державним адміністраціям:

розробити за участю громадськості заходи щодо відзначення 14 жовтня 2007 року 65-ї річниці створення Української Повстанської Армії;

вжити заходів щодо поліпшення соціально-побутового та медичного обслуговування колишніх учасників українського визвольного руху, провести роботу з вивчення їхніх повсякденних потреб, вишукати можливості надання ветеранам українського визвольного руху адресної матеріальної допомоги та вручення їм пам'ятних подарунків;

забезпечити проведення відповідних тематичних виставок, лекцій з історії українського визвольного руху, поповнення та демонстрацію музейних експозицій.

2. Кабінету Міністрів України прискорити вирішення в установленому порядку разом із Львівською обласною державною адміністрацією питання щодо спорудження у місті Львові пам'ятника Роману Шухевичу.

3. Київській міській державній адміністрації вжити заходів щодо завершення у 2008 році розбудови та впорядкування в місті Києві парку вшанування борців за незалежність України.

4. Міністерству закордонних справ України забезпечити проведення закордонними дипломатичними установами України заходів з відзначення 65-ї річниці створення Української Повстанської Армії, зокрема, із залученням представників української громадськості за кордоном.

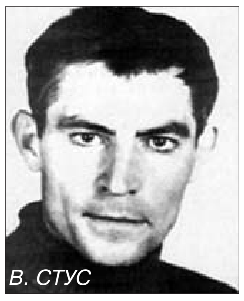
5. Державному комітету телебачення та радіомовлення України підготувати цикли тематичних теле- і радіопередач, забезпечити широке висвітлення у засобах масової інформації підготовки і проведення заходів з відзначення 65-ї річниці створення Української Повстанської Армії.

Президент України Віктор ЮЩЕНКО
12 жовтня 2007 року

ДО ПРЕЗИДЕНТА

НА ЗАХИСТ СКВЕРУ ВАСИЛЯ СТУСА

Звернення до Президента України Віктора Ющенка

В. СТУС

Здавалося б – скільки вже ніби знаємо Стуса, читали вірші, скільки слухаємо про нього, а ось іще яке відкриття: перед цими двома могутніми дубами і поважного віку сосною стояв у шістдесятих – сімдесятих роках ошатний двоповерховий будиночок – тоді це була вулиця Львівська, 62, – в одній із двох квартир якого мешкав по одруженні з Валентиною Попелюх виключений з аспірантури Василь Стус. Тут минала його щаслива молодість, яку обірвали 12 січня 1972 року криваві руки КДБ.

"...Я раптом з туги, з затканого неба,
із забуття, з безмежної розлуки,
од довгої досади захмелілий,
на Брест-Литовський упаду
проспект,
на ту Четверту Просіку зчужілу...
...Ось ганок наш. Ти вже перед дверима.
Натисла на дзвінок і легко так
Важезну прочинила райську браму.
Озвався син наш. Крикнути б. Але
подати голосу не стало сили.
...Урвався сон. Гойдалась на стіні
вздовж перетнута зашморгом дорога
до мого двору. І колючий дріт..."

Василь Стус

Нині тут вже невгамовно гуде автострада, і сама назва "Четверта Просіка" давно відійшла в історію.

Холодного й вітряного дня 21 квітня 2007 року, у Міжнародний день Землі, відбувся громадський суботник, яким було започатковано створення скверу імені Василя Стуса. Був короткий мітинг, потім з автобуса лунали українські мелодії, а громадські активісти й кількадесят учнів зі школи № 200 імені Василя Стуса та школи № 140, у якій навчався син поета Дмитро Стус, озброїлися садовим реманентом, наданим районними господарниками, та заходилися до впорядкування парку. Згрібали листя й сміття, обкопували декоративні рослини, кущі й дерева, пересаджували на порожні галявини молоді деревцята. Край дороги до дерева прикрутили таблицю, на якій повідомлялося про рішення комісії Київради – аби застерегти зазіхальників на ласий для них шмат київської землі. Святої для нас землі.

4 820102 210017 42

Дорогі читачі! Триває передплата на газету "Нація і держава". Інформація про газету міститься в Каталозі видань України на 2007 рік. Наш індекс: 09715. Передплатна ціна: 1 місяць – 1,67 грн. 3 місяці – 5,01 грн. Сподіваємося на солідарність і допомогу!

ПРЕЗЕНТАЦІЇ

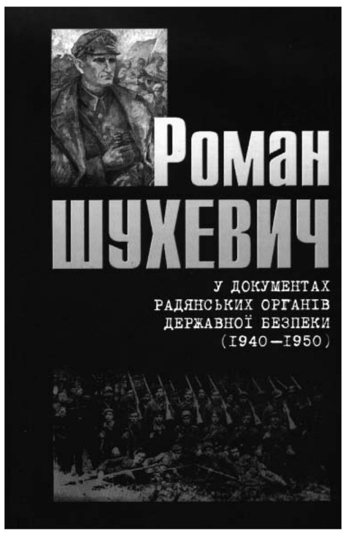
ВІН ЖИВ УКРАЇНОЮ

Напередодні 65-річчя створення Української Повстанської Армії в Києві презентовано другий том книги "Роман Шухевич у документах радянських органів державної безпеки (1940–1950)".

Інтерес до визвольних змагань українського народу 40-50-х років минулого століття, останнім часом помітно зростає. Це переконливо засвідчила прес-конференція з нагоди презентації другого тому книги "Роман Шухевич у документах радянських органів державної безпеки (1940–1950)", на яку завітав численний загін представників ЗМІ.

Микола ПРИБЕРЕЖНИЙ,
"Нація і держава"

Звертаючись до журналістів із вступним словом, голова правління Інституту національного державознавства Михайло Ратушний, який сприяв виданню книги, насамперед висловив подяку професору Київського національного університету імені Тараса Шевченка Володимиру Сергійчуку – справжньому, за його словами, ідеологу і натхненнику цього унікального видання. Крім того, виступаючий наголосив, що після виходу у світ першого тому інтерес до праці виявився настільки великим (про це свідчать численні замовлення бажаючих придбати книгу), що є потреба у її перевиданні. Цілком очевидно, що це буде зроблено найближчим часом.

– Книга про Романа Шухевича, – зазначив Володимир Сергійчук, – мій третій спільний проект із спеціалізованим архівом СБУ. Гадаю, наша співпраця, оприлюднені у книзі документи дозволять читачам скласти повну уяву про легендарного командуючого УПА, допоможуть усвідомити, що це дійсно непересічна постать в історії України, віддана справі відродження й утвердження Української державності. Роман Шухевич був справжнім патріотом, який жив Україною.

Кандидат історичних наук, начальник спеціалізованого архіву СБУ Сергій Кокін та співробітник цього архіву Станіслав Сердюк прокоментували зміст документів, які увійшли до другого тому праці, підкресливши, що вони є своєрідним психологічним портретом родини Шухевича, яка "заплатила" дорогою ціною за свої політичні переконання.

Великий інтерес викликають інші матеріали – звернення Шухевича до вояків УПА, листування головнокомандуючого УПА з членами Проводу, звіт про роботу повстанців, зв'язківців Провідника, інструкції, а також орієнтувальні документи КДБ, доповідні та оперативні зведення про результати розшукування Романа Шухевича з метою виявлення і затримання.

Перший заступник голови Державного комітету архівів України Геннадій Боряк сердечно подякував авторам видання за вихід у світ такого цінного видання й висловив сподівання, що вони познайомлять читачів з новими правдивими творами про історичне минуле нашої землі.

ДУМКИ З ПРИВОДУ

НАПЕРЕДОДНІ ВЕЛИКОГО ЗБОРУ

14 жовтня відбулося засідання Головного Проводу Конгресу Українських Націоналістів

Відкрив засідання Голова Конгресу Українських Націоналістів Олексій Івченко, який поінформував членів Головного Проводу про результати позачергових виборів до Верховної Ради України. Про підготовку до проведення XI Збору Конгресу, а також про роботу над проектом нової партійної програми реферував голова Секретаріату КУН Степан Брацюнь. Заступник Голови КУН Володимир Борейчук також повідомив про хід підготовки до проведення Збору.

Відбулось обговорення цих питань. Члени Головного Проводу – керівники обласних організацій поінформували про проведення обласних звітно-виборних конференцій, а також внесли низку пропозицій до проекту партійної програми.

Головний Провід прийняв рішення рекомендувати Зборові на посаду Голови КУН кандидатуру Олексія Івченка.

Після завершення засідання члени Головного Проводу Конгресу взяли участь у заходах з відзначення 65-ї річниці Української Повстанської Армії.

СУМУЄМО

ВІДІЙШОВ У ВІЧНІСТЬ АНАТОЛІЙ ПОГРІБНИЙ

Головний Провід Конгресу Українських Націоналістів із сумом повідомляє, що 10 жовтня 2007 року, на 66-му році життя, відійшов у вічність відомий літературознавець, критик і публіцист, яскравий дослідник і глибокий знавець української літератури, автор численних наукових праць, лауреат Національної премії імені Тараса Шевченка Анатолій Погрібний. Він був автором понад 1000 статей, близько 20 монографій. Мав ступінь доктора філологічних наук, був професором Київського національного університету імені Тараса Шевченка та Українського Вільного університету у Мюнхені, академіком Української Академії оригінальних ідей, головою Всеукраїнського педагогічного товариства імені Григорія Ващенка.

Анатолій Погрібний, як український патріот і як член редакційної колегії газети "Нація і держава", підтримував постійні зв'язки з Конгресом Українських Націоналістів. Авторитетний і знаний письменник, відомий громадський діяч, він завжди був бажаним гостем у Конгресі. Результатом нашої тісної співпраці стало сприяння Конгресу у справі розбудови і поширення праць Товариства імені Григорія Ващенка, а також фінансова підтримка при виданні та перевиданні багатьох праць професора Погрібного, в яких особливо яскраво проявився його потужний талант і чітка громадянська позиція. У своїх книгах, у радіоефірі на Першому каналі Українського радіо, де він упродовж десяти років вів популярну публіцистичну програму "Якби ми вчились так, як треба", у студентських аудиторіях, на багатотисячних мітингах Анатолій Погрібний послідовно і переконливо стверджував високий чин служіння українській нації і Українській державі. Своїми працями, своїм словом він пробуджував у душах українців національний дух і національну свідомість.

Конгрес Українських Націоналістів висловлює глибоке співчуття родині і близьким покійного.

Світла пам'ять про Анатолія Погрібного назавжди залишиться у наших серцях.

Олексій ІВЧЕНКО,
Голова Конгресу
Українських Націоналістів

ОСТАННЯ ДОРОГА НА ВОВЧАК

Відійшов у вічність голова Братства ветеранів ОУН–УПА Волинського краю ім. генерал-хорунжого Клима Савури п. Микола Стасюк.

Того дня він вийшов до автобуса, щоб разом з ветеранами Братства їхати на Вовчак. На зупинці відчув себе зле. Швидка допомога, лікарня, інфаркт, смерть...

Він рішуче брався за справи, які потрібно було вирішити до 65-ї річниці створення УПА. І поїздка на Вовчак, як і на Загорів, була присвячена цій даті. Микола Стасюк охоче спілкувався з журналістами та з молоддю, був частим гостем на телебаченні. Хоч де б він був – чи то на Волині, чи в Криму на зустрічі з моряками корвету "Луцьк", – скрізь пан Микола відстоював активну громадянську позицію, спрямовану на відновлення історичної справедливості про діяльність УПА.

З трепетом у серці та з великою гордістю він чекав поїздки до Києва, щоб 14 жовтня, в день започаткування УПА, пройти ходою з іншими ветеранами ОУН-УПА Хрещатиком. Не дочекався... Як і не дочекався від України, за незалежність і саме існування якої поклали голови його побратими, щоб їхній подвиг був якщо не достойно вшанований, то бодай визнаний на офіційному рівні.

Розчулює одне з останніх прохань п. Миколи, коли він у Загорові, біля пам'ятника чоти "Берези", попросив сфотографувати його – наче відчував, що тут уже він востаннє.

Микола Стасюк народився 26 грудня 1924 року в с. Вічині Рожищенського району Волинської області. Закінчив 7 класів. У 1942 році вступив в ОУН. Пройшов вишкіл і вступив в УПА в 1943 р. Діяв під псевдо "Верба". Останні роки був в СБ під командуванням "Галайди". 22 березня 1946 р. арештований і засуджений. Покарання відбував на шахтах Магадану. Після звільнення працював і проживав у Рожищеві Волинської області.

Провести побратима в останню дорогу прийшли ветерани Братства, голова ВОО КУН п. Євген Мельник та інші члени Конгресу, голова СУ Волині п. Любов Ганейчук, представники партійних та громадських організацій області, голова Рожищенської районної держадміністрації Олег Савчук, заступник голови Волинської ОДА Святослав Кравчук, заступник голови Волинської обласної ради Вячеслав Банада. Жалобна панахида відбулася у Свято-Миколаївському храмі Київського патріархату Рожищого.

Під звучання повстанської пісні "Спіть хлопці, спіть..." та залпи військового салюту сотенний УПА п. Сергій Каліщук оповив червоно-чорним стягом труну покійного.

Вічна Вам пам'ять і вічна слава, дорогий побратиме!

Слава Україні! Героям Слава!

В смутку ветерани братства ОУН-УПА
Волинського краю імені генерал-хорунжого
Клима Савури та члени ВОО КУН.

На світлині: пан Микола СТАСЮК біля пам'ятника чоти "Берези" в Загорові Локачинського району (його останній знімок).

Наші корпункти

Вінниця	Гусар Віталій	(0432) 32-05-03
Дніпропетровськ	Хоменко Микола	(056) 748-17-92
Донецьк	Олійник Марія	(062) 337-23-48
Житомир	Крук Микола	(0412) 44-52-32
Запоріжжя	Тимчина Василь	(0612) 67-31-82
Івано-Франківськ	Салига Роман	(0342) 3-11-35
Кіровоград	Тріщенко Віктор	(0522) 36-95-25
Київська обл.	Сахацький Олександр	(04497) 4-92-93
Київ	Мохналь Михайло	(044) 278-63-89, 279-68-34
Луганськ	Костянтин Філімоненко	(0642) 53-96-85
Луцьк	Мельник Євген	(0332) 78-07-65, 72-87-95
Львів	Пшевлоцький Микола	(0322) 38-67-63
Миколаїв	Яценьо Софія	(0512) 49-67-90
Мукачеве	Ференц Петро	(03131) 2-25-45
Одеса	Парфенюк Василь	(048) 75-83-113
Полтава	Квачова Олеся	(0532) 28-053
Рівне	Кривко Ігор	(0362) 23-78-55
Севастополь	Проценко Володимир	(0692) 48-79-46
Сімферополь	Овчарук Василь	(0652) 29-77-43
Суми	Перетятько Олексій	(0542) 25-88-98
Тернопіль	Чибрас Володимир	(0352) 52-56-91
Харків	Дяків Богдан	(057) 716-02-18
Херсон	Реуцький Іван	(0552) 26-50-56
Хмельницький	Вітряний Олесь	(0382) 65-32-01
Черкаси	Гафінова Любов	(0472) 45-12-05
Чернівці	Лютик Віктор	(0372) 51-02-72
Чернігів	Рябченко Валерій	(04622) 4-38-81

ГЕРОЯМ СЛАВА!

НАРОДЖЕНІ ВЕЛИКОЇ ГОДИНИ

У столиці України урочисто відзначено 65-ту річницю Української Повстанської Армії

Близько 5-ти тисяч українських патріотів, у тому числі представники Конгресу Українських Націоналістів, пройшли в неділю маршем за офіційне визнання Української Повстанської Армії.

Учасники маршу почали збиратися вранці на вулиці Володимирській, де провели мітинг із закликом визнати воїнів УПА учасниками боротьби за незалежність України. Вони тримали в руках прапори своїх організацій і державні прапори, а також плакати з написами: "Україна – понад усе!", "ОУН-УПА – державне визнання".

Пізніше усі організованою колоною вирушили від пам'ятника Тарасу Шевченку в напрямку Софійської площі. Тут їх зустріли колишні вояки УПА, які долучилися до проведення велелюдного свята "В обороні рідної землі".

Свято продовжилося у палаці "Україна".

Президент України Віктор Ющенко привітав ветеранів УПА з 65-річчям створення Української Повстанської Армії. "Військо, якому належало бути заснованим у цей день, стало непереможною, нескореною і однією з найтрагічніших армій ХХ століття", – сказав Президент, виступаючи на урочистому вечорі з нагоди 65-річчя заснування УПА. – Пам'ять про кожного героя і кожну жертву боротьби за визволення, свободу і незалежність України є святою і неподільною".

Глава держави відзначив виняткову важливість встановлення історичного значення ролі УПА для нашої країни. "Не оминаємо жодної важкої сторінки нашої історії і саме так відновлюємо правду, за якою стоїть великий і соборний подвиг українського народу – народу, який переміг смерть і врешті утвердив свою державу", – сказав Віктор Ющенко. Президент наголосив, що воїни УПА стали на боротьбу проти двох головних ворогів – нацизму та комуністичного терору: "Українська Повстанська Армія об'єднала людей різних національностей і різних політичних поглядів. Цей факт є принципово важливим для розуміння визвольного характеру боротьби повстанців".

Говорячи про важливість встановлення історичної правди про діяльність УПА, Віктор Ющенко висловив упевненість, що вчені "дадуть вичерпну і неупереджену оцінку" подіям того часу. "Я закликаю належні державні органи, громадськість, українських та закордонних вчених і дослідників продовжити роботу з вивчення і донесення до людей істини про діяльність УПА", – сказав він. В. Ющенко наголосив, що держава та суспільство у боргу перед цими людьми.

"Україна не повинна і не може ділити ні своїх ветеранів, ні їхні долі, ні їхню любов до рідної землі. Я твердо вірю, що найвищим торжеством мудрості нашої нації стане спільна і чиста пам'ять про минуле, виявлена у реальній турботі влади, порозумінні старшого покоління та всього українського суспільства, – зазначив глава держави. – Я рішуче і однозначно наполягаю на державному визнанні ветеранів українського підпілля і звертаюся до нового парламенту України і майбутнього уряду прийняти це рішення".

У ході урочистостей Президент вручив державні нагороди колишнім воякам УПА. Відповідні укази зачитав Глава Секретаріату Президента Віктор Балога (текст указу, а також повідомлення про святкування річниці УПА з інших міст України буде опубліковано в наступному числі "НіД"). Глава держави також присвоїв звання Героя України (посмертно) головнокомандуючому УПА Роману Шухевичу – високу нагороду за нього отримав син Юрій.

Світлини Богдана ЗАХАРЯКА

УКАЗ

ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

№ 965/2007

Про присвоєння Р. Шухевичу звання Герой України

За визначний особистий внесок у національно-визвольну боротьбу за свободу і незалежність України та з нагоди 100-річчя від дня народження та 65-ї річниці створення Української Повстанської Армії постановляю:

Присвоїти звання Герой України з удостоєнням ордена Держави ШУХЕВИЧУ Роману Осиповичу – головному командирові Української Повстанської Армії у 1942–1950 роках, генерал-хорунжому (посмертно).

Президент України Віктор ЮЩЕНКО
12 жовтня 2007 року

13 жовтня у рамках відзначення річниці УПА у Львові урочисто відкрито пам'ятник Степанові Бандері. (Детальніше про це читайте в наступному числі "НіД").

Ярослав СВАТКО

ЧЕСТЬ НАЦІЇ

СВЯЩЕННА КРОВ ГЕРОЇВ УПА

У чому полягає зміст боротьби УПА в позірно безнадійних умовах та які причини політичних суперечок навколо УПА тоді, коли самих учасників боротьби залишилося мізерно мало?

Вже сам факт того, що цих учасників залишилося мало (помер останній командир УПА), а дискусії навколо повстанського руху продовжуються, свідчить, що Українська Повстанська Армія – це не історична проблема, а проблема сьогоднішньої політики в нашій державі. Скажу більше – це проблема майбутнього нашої держави і нашої нації. Майбутнього – тому, що УПА з честю виконала свій обов'язок перед нацією. Але чи скористається нація в майбутньому плодами жертовності українських повстанців, залежить від нас сьогодні, – і дуже багато – від молодих – сьогодні і завтра.

Я дозволю собі відступити трошки в далекі часи історії та провести аналогії з життя націй, які є, і тих, які залишилися лише в підручниках. Сьогодні тільки бажання і матеріальні можливості стоять на перешкоді, щоб поїхати в Єгипет і подивитись на пам'ятки давньої цивілізації. Величні пам'ятки є, а нації, яка їх будувала, не залишилося. Письменники багатьох країн і націй використовують філософські надбання давніх єгиптян у сьогоднішніх творах – але люди, які живуть поруч з пірамідами, не сприймають цих надбань частиною власного національного світогляду, хоч більшість генетично походить від будівничих пірамід. Нація померла, не змогла дати адекватних відповідей на виклики історії. Чому так сталося – відповідь живе й діє до сьогодні на протилежному березі моря.

Греція, яка в часи побудови пірамід була варварською околицею цивілізованого світу, відзначилася не лише Парфеноном чи філософами. Триста спартанців, які показали, що в цьому світі є цінності, за які варто віддавати людське життя, увійшли в європейську та світову культуру значно глибше, ніж можна було б очікувати від одного з незчисленної кількості боїв у світовій історії. Від того часу кров царя Леоніда та його воїнів скріплює грецький ланцюг мертвих, живих і ненароджених поколінь – і хоча з того часу грецька мова змінилася так, що сучасний грек бозна чи порозумівся би з Леонідом, але Термопіли є тим пам'ятником-дороговказом, який говорив до греків зрозумілою мовою в усіх скрутних хвилях національних випробувань. І сьогодні ми маємо греків, які відчувають себе нащадками Леоніда – але немає єгиптян, які будували б національну ідею на чинах Хеопса чи Аменхотепа.

Кров героїв є тим цементом, який зв'язує в одне ціле покоління, віддалені століттями. Вона є чинником, який формує нації з аморфного населення. Це розуміють англійці, ставлячи трафальгарську колону Нельсонові; розуміють французи, що без Орлеанської Діви не було б теперішньої Франції. Ми теж це розуміємо, і тому для нас проблема не в пільгах для небагатьох живих сьогодні вояків УПА – ця проблема вторинна і фінансово непомітна для українського бюджету. Визнання УПА – це ствердження державою, що національна свобода варта того, щоб брати в руки зброю і гинути за неї – і тому це питання національної безпеки сьогодні і завжди. Політичний вододіл щодо УПА – це питання права, обов'язку, сумління тощо для українця і завтра, і через сотню років, взяти автомат і захищати Україну. Україну-націю, а не Україну – обчухрану якимось окупантом територію. Захищати для українського народу, а не для дальшого володіння окупантом території та використання державної машини для фізичного та культурного знищення української нації. Ті, хто не хочуть визнавати УПА визвольним рухом – не хочуть, щоб ми мали стійку державу на віки. Пошкрябайте їхні аргументи – і Ви побачите, що під камуфляжем слоговблудства виступають переконання: немає української нації, а тому й нема права українців на власну державу. Для нас же найбільшим аргументом перед історією є кров УПА. Пролита з вірою в те, що є Україна, хоч і буде держава після смерті героїв.

Шевченкове означення нації як ланцюга мертвих, живих і ненароджених робить нас такими ж відповідальними за долю України, як і УПА. Ми інша ланка цього ланцюга – але жива сьогодні, і тому – найбільше відповідальна. Вони зробили все, щоб дати нам до рук зміцнюючі компоненти ланцюга української нації. Ваша справа – серцем і розумом використати їх та передати далі в надійні руки. Це дуже просто – знайти потрібне серце і його надійні руки. Наш попередник Степан Ленкавський склав дуже простий тест – "Я дух одвічної стихії, що зберіг Тебе від татарської потопи й поставив на грані двох світів творити нове життя"... Якщо цей дух одвічної стихії промовив у наше серце – знайте: нам дали в руки часточку національного ланцюга, скріпленого кров'ю героїв УПА, УГА, армії УНР, козаків, які загинули під Берестечком та княжих дружинників, які сраму не імуть. Ми мусимо на цьому спадку збудувати Україну, яка дивиметься в майбутнє і черпатиме силу з минулого. Кров героїв УПА наказує нам: мусимо зробити так, щоб Україна була вічно живою нацією, а не місцем паломництва туристів до піраміди чорнобильського саркофага.

Слава Україні!

БОЛИТЬ!

НАЦІЯ. СПРАВЕДЛИВІСТЬ. ЧЕСТЬ

Лист українця до національної політичної еліти

Олексій КОНОНЕНКО

Наші "брати"-росіяни ставлять пам'ятники своїм героям і нашим ворогам у нас на території (Одеса, Симферополь). Вони ж нахабно руйнують наші (Харків, Полтава, Хмельницький). Відповіді немає ні від влади, ні від спільноти.

Якби ультра-супер-пупер-націоналістична "Свобода" кинула клич і звезла би людей в Одесу, то вона би пройшла до парламенту. Хоча сам розгляд цього питання в такому ключі є ганебним для "націоналістичної" партії. Тут є питання честі України, а не електоральних симпатій. Пристосуванство – шлях до центризму.

Світлина Олекси ВАЩЕНКА

Виявилося, що досі малоактивне козацтво (важко розібратись, яке саме), чи не єдине виступило з позиції честі. Воно не намагалось "сподобатися виборцям", а спробувало ствердити нашу, українську правду. І коли навіть це не вдалося, коли не відстояна справа, то хоча би відстояна честь.

Тепер конкретно до Одеси. Коли вже козацтво проявило себе там, то звернуся до нього, як до провідника процесу. Хоча не маю ілюзій щодо здатності командирів, лідерів, провідників та отаманів з гетьманами "йти неухильно, йти до кінця". Їм не потрібно ВСЕ. Їх влаштовує животіння.

Коли б ми вчились так, як треба, то розуміли б, що ситуацію із пам'ятником треба "додавлювати". Треба кинути клич і стягувати людей з усієї України. Бо далі відступати вже нікуди.

Треба діяти безкомпромісно. Ніяких домовленостей з "мусорами" (міліцією їх давно не повертається язик назвати). Розумію, що це загрожує репресіями. Але якщо ми цього боїмося – нащо звати себе козаками чи націоналістами?

Я переконаний, що в Україні є достатньо сильних молодих чоловіків (та й дівчат), які би відгукнулися на клич і докладно пояснили всім, де і які пам'ятники можуть стояти в Україні. Найгірше, що може статися, – здатися без бою.

Політичні ж лідери граються в політику, тому "радикальними речами" не займаються – це може не сподобатись виборцям.

Козацтву доцільно було би звернутися з відкритими листами до лідерів патріотичних організацій та вимагати активних дій.

Я розумію, що ніхто з командирів не скаже натовпу "вперед", ніхто не ризикне прорвати кордони мусорів, пройти до пам'ятника і знести або хоча би пошкодити його. За це посадять. А може й ні.

Ви скажете, що таким чином ми "втратимо організацію". Але кому такі наші організації потрібні? Чого вони варті, коли не можуть навіть спробувати вступити в конфлікт із владою за наші, українські інтереси? Ця позиція – позиція тих, хто не пішов воювати за Україну в 1917-му (бо навіщо гинути під Крутами, треба зберегти молодь для майбутнього нації), а потім їв власних дітей в голодоморах. Тому голодомор, як це не жорстоко, – це покарання за неспротив злу.

Що нам втрачати? Майже все і так втрачено. Хіба можемо спробувати врятувати честь – свою і Нації. Може, це дасть нам сили або народить нащадків на гідних прикладах. Мабуть, мізерна з погляду сучасності праця Міхновського народила Україну. Бо великі справи народжує чесніть перед собою і Богом. Чесніть у вчинках, а не в балачках на кухні.

Брудними руками велике, розумне, добре, вічне не побудуєш. Угодовське животіння не має перспектив ні для нашого руху, ні для нашого сумління та спасіння.

Може бути тільки три цінності – Нація, Справедливість і Честь. Хай буде проклятий той, хто скаже, що добро Нації може йти всупереч Справедливості. Чи що вчинки без Честі можуть йти на добро Нації чи Справедливості.

В Україні всі події відбуваються тільки в напрямку погіршення. Може, спробувати не допустити встановлення пам'ятника Катерині II? Знести його – неможливо. Така ж небезпека з двомовністю – якщо її приймуть, то це назавжди. Або до революції. За демократичних виборів і референдумів дороги назад не буде.

Ви спитаєте, чому я, такий крутий, правильний і радикальний, сам цього всього не роблю? Бо писати легше, ніж робити. Бо сам такий. Але ж відповідальність і на політиках, які так багато говорять про Україну.

Панове, у вас є люди, структури, кошти. Нема у вас лише Бажання, Жаги до Перемоги, Жаги до Правди і Справедливості. Вам не треба Революції. Ні, ви не погані. Просто ви – не ті. І ваш гріх не в тому, що форма не відповідає змісту, а в тому, що ви не прагнете стати таким змістом, який би відповідав формі.

Проблема українського руху не в його слабкості і жалюгідності, а в тому, що він не шукає виходів з цього становища. Не здатний робити для цього надзусилля. Не здатний нести втрати. І не хоче бути здатним.

Коли я кажу "він", маю на увазі Тебе конкретно. Бо Тобі конкретно відповідати перед сумлінням, Богом і онуками. І Ти конкретно боїшся робити Вчинки і нести втрати. Скажу пряміше – йти на кроки, за які можна отримати по зубах, сісти чи навіть бути вбитим. Зрештою, таке ще треба заслужити. Ти навіть цього не гідний.

Не можна протистояти Злу і не отримувати ударів у відповідь. Але не можна не протистояти Злу, бо інакше і ти є частиною цього Зла.

НА ЗАХИСТ СКВЕРУ ВАСИЛЯ СТУСА

Закінчення. Початок на 1-й стор.

На узвишші, серед зарослої деревами території площею в один гектар, на місці розташування будинку напроти двох всезнаючих дубів вже не лишилося слідів фундаменту. А збоку, від станції метро "Житомирська", напирає на цей зелений куточок невідомий землевласник, що огородив прихоплену сусідню територію спочатку бетонним муром, а потім ще й триметрової висоти щільними дерев'яними щитами.

За збереження зеленої території, серед якої стояв іще років тридцять тому історичний тепер будинок, взялися активісти "Зеленого світу", школи, відомі правозахисники. Районна влада ідеєю створення скверу Василя Стуса не перейнялася. Натомість комісія Київради з питань культури та інформації підтримала ініціативу громадськості. І треба було бачити, з яким піднесенням працювали на суботнику школярі, вчителі та місцеві мешканці – кожен з них по праву вважав себе засновником скверу Василя Стуса.

Однак уже через кілька місяців очікування громадськості були зраджені. За повідомленням газети "Хрещатик" від 13 липня 2007 р., "земельна ділянка площею 1,08 га на проспекті Перемоги, 119 (Святошинський район) продана ТОВ "Компанія Етрекс" для будівництва офісно-торговельно-розважального комплексу".

Уже, на жаль, не вперше у коридорах київської влади перемагають не здоровий глузд і патріотичні переконання – перемагають чиїсь гроші. Власникові цих грошей національні цінності – не цінності. Йому тут потрібні ресторани і свистопляски... Подейкують, що до "Компанії", яка придбала цю земельну ділянку, має певний стосунок компанія відомого своїм специфічним ставленням до української інтелігенції віце-прем'єра. Ми цього не можемо ні стверджувати, ні заперечувати: адже у справі продажу землі в українській столиці з нами, українцями, міська влада не радиться.

Тому звертаємося до Вас, пане Президенте України, з проханням: напередодні відзначення 70-річчя від дня народження видатного українського поета, мученика комуністично-кадебістського режиму Василя Стуса допоможіть заснувати сквер його імені у цьому рідному йому і нам кутку святошинської землі.

Олесь ШЕВЧЕНКО, Василь ОВСІЄНКО, Євген СВЕРСТЮК, Микола ГОРБАЛЬ, Євген ПРОНЮК, Василь ЛІСОВИЙ, Раїса РУДЕНКО

м. Київ, 8 жовтня 2007 р.

ВИКЛИКИ СЬОГОДЕННЯ

Світлина Олекси ВАЩЕНКА

КОНСОЛІДУЄ НАЦІОНАЛЬНА ІДЕЯ

Людина. Родина. Українська нація. Українська держава

Вибори Президента України в 2004 р. розділили суспільство навпіл. І цей вододіл проходить не за меридіаном схід-захід, не за мовним питанням – українська мова проти російської, і навіть не за віросповіданням – православна церква Київського патріархату проти православної церкви Московського патріархату, а насамперед за ідеологічною ознакою – український націоналізм проти російського великодержавно-імперського шовінізму.

Поняття націоналізму комуністичною ідеологією було викривлене, а поняття імперського шовінізму прикривається благородним терміном "інтернаціоналізм".

Для того, щоб розібратись у політичній ситуації, необхідно уточнити значення термінів "націоналізм" і "шовінізм".

В. КОВАЛЬ

Націоналізм – це філософія виживання і буття нації, тоді як шовінізм – це філософія поневолення і гноблення інших націй. В основі націоналізму лежить національна ідея, в основі шовінізму – великодержавно-імперський інтерес. Націоналізм починається з любові до свого, шовінізм – із ненависті до чужого. Мета націоналізму – свобода своєї нації, мета шовінізму – поневолення чужої. Націоналізм трактує інтернаціоналізм як міжнаціональні стосунки на засадах рівності націй, шовінізм – перетворює інтернаціоналізм у засіб денаціоналізації народів і підпорядкування їх імперській та великодержавницькій ідеї. Для націоналіста національні ознаки інших, їхні святині, символи, традиції тощо – об'єкт поваги й шанування; для шовініста – це те, що необхідно негайно знищити, викорінити і замінити своїм. Націоналіст завжди бореться, щоб відстояти своє; шовініст – щоб загарбати чуже.

Україна є правонаступницею Київської Русі, має тисячолітню історію, древня культура українського етносу сягає трипільського періоду. Київська Русь була рівною серед рівних в Європі у IX–XII століттях.

Росія бере свій початок з періоду формування централізованої Київської держави і її історія налічує всього п'ять століть. Володимиро-Суздальське (Московське) князівство, яке перебувало у складі Київської Русі тільки півтора століття, перейнявши татаро-монгольський менталітет (жорстокість, підступність, самодержавну організацію влади), в XV ст. скинуло татаро-монгольське іго, під владою якого перебувало два з половиною століття. З цього часу і бере свій початок Російська держава як правонаступниця татаро-монгольської орди. А правонаступником Київської Русі було Галицько-Волинське князівство.

Росіяни йшли з заходу на схід, завойовуючи той простір, що потім називатиметься Російською імперією.

Варто нагадати, що назву "Росія" московський цар Петро I вкрав у Київської Русі: герб московити вкрали у Візантії; Київську митрополію московський патріарх і царі дістали за хабарі у Костянтинопольського патріарха. Московити перебували у складі Київської Русі 135 років, після розпаду Київської Русі упродовж 105 років воювали із сусідніми князівствами за лідерство, 240 років були під татаро-монголами. Після того вони вирішили облагородити свою історію і через 590 років після розпаду Київської Русі вкрали назву нашої держави "Русь".

Отже, очевидно, що московити є правонаступниками татаро-монголів, і логічно було б назвати московську державу Татаро-монголією, а її населення – татаро-монголами.

Причиною наявності російського великодержавно-імперського шовінізму в Україні є окупація нашої держави Російською імперією протягом 337 років (1654–1991 рр.).

Носіями російського шовінізму є партії та громадські організації, котрі сповідують комуністичну ідеологію, а беручи до уваги те, що державною ідеологією Російської Федерації є великодержавно-імперський шовінізм, то і всі проросійські партії та громадські організації, а також частина росіян з "советським" світоглядом, які проживають в Україні, в тому числі військовослужбовці російського Чорноморського флоту, які після виходу в запас залишилися жити в Севастополі.

Україна є суверенною і незалежною, демократичною, соціальною, правовою державою (ст. 1 Конституції України). Конституція гарантує права і свободи людини (ст. 3), але ці права і свободи обмежуються в інтересах національної безпеки, територіальної цілісності, громадського порядку, захисту прав і свобод інших людей (ст. 34, 36).

Згідно зі ст. 37 Конституції, утворення і діяльність політичних партій та громадських організацій, програмні цілі яких спрямовані на ліквідацію незалежності України, порушення суверенітету і територіальної цілісності держави, підрив її безпеки, розпалювання міжетнічної, релігійної ворожнечі, посягання на права і свободи людини, забороняються.

Чи всі політичні партії і громадські організації дотримуються цих правових норм Конституції України? Багато партій і громадських організацій включають у свої програми такі тези:

– друга державна російська мова;

– подвійне (російське) громадянство;

– федеративний устрій держави;

– слов'янський союз з Росією і Білоруссю;

– єдиний економічний простір.

Перш ніж говорити про другу державну (російську) мову, потрібно з'ясувати статус росіян в Україні.

Юридичний статус росіян в Україні – національна меншина, і не більше. Національних меншин в Україні багато. Чому другою державною мовою має бути мова саме російської нацменшини, а не польської, білоруської, грецької, болгарської...? Вимагаючи другої державної мови, проросійські політики фактично хочуть витіснити державну українську мову. Це є відвертий російський шовінізм, продовження політики зросійщення України, яку проводить Російська імперія (царська, комуністична, "демократична").

Вищою мірою цинізму є той факт, що в українських національних університетах викладання ведеться мовою вчорашніх окупантів, російською.

Порушуючи питання про другу державну мову, російські шовіністи ставлять російську нацменшину над іншими нацменшинами і над титульною нацією – українцями.

Це є політика розпалювання міжетнічної ворожнечі. Згідно зі ст. 37 Конституції України, діяльність партій та громадських організацій із таким програмним пунктом забороняється.

Всі мусять пам'ятати, що Україна – це Українська держава, це держава українців. А росіяни мають свою державу – Російську Федерацію, росіяни в Україні – це нацменшина.

Прагнення російських шовіністів ввести подвійне (російське) громадянство має ті ж мотиви, що і мовне питання, але наслідки важчі. Крім розпалювання міжетнічної ворожнечі, це ще і порушення суверенітету та підрив безпеки України. Згідно зі ст. 37 Конституції України, діяльність партій та громадських організацій із таким програмним пунктом забороняється.

Прихильники федеративного устрою держави мусять знати, що такий устрій притаманний державам, які формувалися із частин. Приміром, Росію населяють багато корінних народів: росіяни, татари, чеченці, башкири, якути... Тому для цієї держави федеративний устрій є природним.

Для України, де один корінний народ – українці, федеративний устрій – це розкол держави. Але саме цього прагнуть російські шовіністи в Росії і Україні. Федералізм – фіговий листок російського сепаратизму. Відповідна діяльність проросійських шовіністичних партій спрямована на порушення територіальної цілісною України. Це підтвердило Сєвєродонецьке збіговисько російських шовіністів. Варто зазначити, що необхідність надання регіонам більшої економічної свободи не має нічого спільного з федералізмом російських шовіністів.

Прихильникам слов'янського союзу з Росією і Білоруссю слід нагадати, що Росія – не слов'янська держава. Її населяють багато корінних тюркських народів: татари, башкири, чеченці... "Слов'янський союз" насправді означає розширення Російської імперії.

Історія розвитку цивілізацій підтверджує, що всі імперії мають час на створення, розвиток і мають час занепаду і розпаду. Цей процес не оминає і Російську імперію. Початок Російської імперії – 1480 р., перший етап розпаду – 1991 р., другий етап розпаду уже розпочався – з війни у Чечні.

Демагогію щодо єдиного економічного простору слід припинити. ЄЕП передбачає створення наднаціонального органу, в якому голос кожної держави пропорційний валовому національному продукту. Тобто, всі рішення буде приймати Росія – ось вам і новітня Російська імперія.

Сьогоднішня псевдодемократія сприяє поширенню російського шовінізму. Таку демократію необхідно обмежити національними інтересами України. Сьогодні політики багато говорять про об'єднання України, але вони не розуміють, що для об'єднання необхідно перш за все позбутися великодержавно-імперського російського шовінізму – ворога номер один української державності.

Політичні, економічні союзи з Росією є небезпечними для незалежності, суверенітету і територіальної цілісності України.

Росія – наш сусід, і з Росією необхідно співіснувати на базі двосторонніх договорів. Треба припинити балачки про "братні народи", бо цим тільки прикривається великодержавно-імперська сутність Росії.

Політика українського націоналізму (одна державна українська мова (ст. 10), одне українське громадянство (ст.4), одна помісна українська православна церква, унітарний устрій держави (ст. 2), союзи не з агресивною Російською імперією, а з демократичним Європейським Союзом) спрямована на розбудову соборної, потужної і незалежної Української держави.

Українська національна держава забезпечує всі права і свободи національних меншин. Але нацменшини повинні розуміти, що їхні права і свободи обмежуються правами і свободами корінної нації – українців. Українці мають право на свою соборну, унітарну Українську державу, єдину державну українську мову, єдине українське громадянство, єдину помісну українську православну церкву, українці мають право повернутися в європейську сім'ю народів, де в IX–XII ст. наша держава, Київська Русь, була рівною серед рівних.

Що робити?

1. Розробити державну програму ліквідації наслідків 337-річної російської окупації України.

2. Зрівняти фактичні права української національної меншини в Росії і російської національної меншини в Україні.

3. Розробити з Росією програму взаємного добровільного переселення українців Росії в Україну, росіян України в Росію.

4. В усіх школах і вищих навчальних закладах викладання має вестися державною українською мовою.

5. Загальнодержавні канали телебачення мають вести трансляцію на державній українській мові. Регіональні канали телебачення можуть вести трансляцію на мовах нацменшин.

6. Загальнодержавні газети, журнали мають друкуватися державною українською мовою. Регіональні газети, журнали можуть друкуватись на мовах нацменшин.

7. Розробити з Росією графік виведення Чорноморського флоту Росії з території України не пізніше 2017 р., оскільки ЧФ є дестабілізуючим чинником в Україні і опорою російського великодержавно-імперського шовінізму в Криму.

8. Не надавати українського громадянства і не приймати на постійне поселення військовослужбовців ЧФ, які виходять у запас.

9. Заборонити поширення комуністичної ідеології та ідеології російського великодержавно-імперського шовінізму і всі відповідні партії та громадські організації.

10. Лідерів заборонених партій, організацій притягнути до кримінальної відповідальності, після відбуття покарання позбавити українського громадянства і депортувати в Росію.

11. Членів цих заборонених партій позбавити українського громадянства терміном на 5 років.

12. Не допускати в'їзду в Україну росіян, які підтримують російський великодержавно-імперський шовінізм в Україні.

13. Зміцнити правову базу для боротьби з російським великодержавно-імперським шовінізмом.

Об'єднати український народ, зосередити зусилля для розбудови соборної, потужної і незалежної Української держави може тільки національна ідея, яка формулюється просто: ЛЮДИНА, РОДИНА, УКРАЇНСЬКА НАЦІЯ, УКРАЇНСЬКА ДЕРЖАВА.

м. Хмельницький

60 РОКІВ

Війна СРСР з Німеччиною закінчилася 1945 року, але в Західній Україні вона продовжувалась до 1954 року. НКВС воював з мирним населенням, здійснював геноцид. Українська Повстанська Армія (УПА) воювала з НКВС, обороняла українські родини і споконвічні українські землі від окупантів.

Боротьба НКВС з населенням Західної України почалася ще задовго до закінчення війни – в березні 1944 року. В колекції документів Центрального Державного архіву Жовтневої революції СРСР містяться цінні відомості про кількість сімей членів УПА. Довідуємося, що в березні 1944 р., згідно з розпорядженням НКВС СРСР, сім'ї членів УПА та сім'ї засуджених оунівців взяті на облік і всі вони підлягали депортації. У тому ж 1944 р., у березні, протягом 20-ти днів розбиті повстанські групи "Еней", "Чорна ворона", "Олег". Проведено 65 чекістських операцій, захоплено в полон 9624 повстанців, вбито 734 старшин УПА. На початку квітня 1944 р. виселено 2000 сімей оунівців. Усе відбувалося під керівництвом Л. Берії. Генерал І. Сєров доповідав у Наркомат внутрішніх справ В. Чернишову про готовність ешелону для депортації. До кінця 1945 року на спецпоселенні вже перебувало 16200 членів сімей.

Зиновія СЛУЖИНСЬКА,
доцент ЛНМУ ім. Данила Галицького,
член НТШ

У наступні роки після війни діяльність НКВС проти корінного населення Західної України не припинялася. Вона набирала іншого характеру. Наступ йшов у трьох напрямах: ліквідація греко-католицької церкви та її християнсько-національного впливу, депортація мирного населення, розклад та деморалізація місцевого населення шляхом утворення розвідувально-провокативних груп НКВС, які діяли під маркою УПА, сіяли зневіру і ненависть. Створювано загони донощиків та агентів, яким надавались великі права і гарантії безкарності.

Упродовж 1944–1953 рр. при кожному районному відділі НКВС-МДБ створено групи спеціального призначення, які діяли під виглядом формувань УПА, або служби безпеки УПА (СБ УПА).

Із звітів майора держбезпеки Соколова, який очолював командування групи, відомо, що в березні 1945 р. була створена провокативна група "Бистрого" чисельністю 60 осіб, яка більше півроку функціонувала під виглядом СБ УПА. В Рівненській області у травні 1944 р. створена спецгрупа "Орла" чисельністю 35 осіб, яка, під командуванням Б. Корнякова, за період від травня 1944 р. до квітня 1945 р. вбила 526 повстанців і затримала 140 цивільних осіб.

1945 року начальник Яблунівського райвідділу МДБ (Івано-Франківська область) заарештував 89 молодих осіб і "створив" запасну молодіжну сотню УПА віком від 14 до 23 років. Хотів сфабрикувати справу з метою вислужитися, але план його було зірвано. Шантаж не вдався, бо в квітні 1945 р., одразу після арешту, звільнено за відсутністю доказів вини 34 особи, згодом ще 28 осіб, а в січні 1946 р. звільнено ще 22 особи. В Івано-Франківській області велику кількість людей тримали в камерах попереднього ув'язнення. З 3092 осіб незаконно перебувало в ув'язненні 2023 особи.

Дії провокативно-розвідувальних груп продовжувались і після закінчення війни. 1948 року група Хустського комітету МДБ під виглядом ОУН здійснила 13 збройних пограбувань, при тому безжалісно били пограбованих. 1949 року агенти Туринського МДБ напали на селянина С. Лило під виглядом бандерівців, пограбували його дім (з доповідної записки міністра внутрішніх справ УРСР т. Строкача міністру внутрішніх справ СРСР Круглову за № 582,32 9 червня 1949 р.).

Такі факти не були поодинокими, а мали спланований системний характер у всіх областях Західної України, однакову тактику і жорстокість різних керівників, під орудою яких проводились протизаконні дії. Стратегія була вироблена заздалегідь, а тактичні "перегини" не впливали на задану мету.

Жертвами "соколових та корнякових" було мирне населення, переважно селяни-жінки та підлітки. Вони гинули через провокативну політику спецзагонів НКВС, які функціонували під виглядом Повстанської Армії.

1949 року на ім'я М. Хрущова була надіслана доповідна записка військового прокурора МВС Українського округу Кошарського "Про факти грубого порушення радянської законності в діяльності так званих спецгруп МДБ". Вона відкриває протистояння УПА і НКВС. У ній наведені факти про те, як спецгрупи навідувалися до селян під виглядом вояків УПА: били, грабували, забирали худобу, змушували зізнаватись у нездійснених злочинах, у співпраці з УПА, а потім, за доносами тих же переодягнених спецбойовиків, арештовували. Знову били, знущалися, погрожували, вимагали зізнань і доносів. План знищення населення виконувався. Провокативні методи були всюди однакові. Приклади з доповідної записки Кошарського: в 1947 р. незаконно арештували Степана Стоцького і Катерину Дмитрук. Для того, щоб знайти вину, їх "пропустили" через боївку МДБ. Арештовані "признавались" у злочинах, тобто самі на себе наговорювали, не витримавши фізичних мук. Наскільки жорстокими були методи, що вели до самонаклепу, свідчить термін лікування. Стоцький з 22 вересня 1947 р. до січня 1948 р. лежав у тюремному стаціонарі та в Лопатинській лікарні. Його звільнили в 1948 р., бо не було доказів злочинів, проте відсидів у в'язниці майже рік.

М. Зацерковна, що пройшла спецбоївку, під страхом повішання і під дією фізичних тортур наговорила на себе, що є членом ОУН. Звільнена після довготривалого ув'язнення. У вересні 1948 р. до П. Дембіцького прийшла озброєна група під виглядом УПА. Вимагала зібрати 30 центнерів зерна. Селяни зерна не принесли. Через кілька днів спецбойовики знову прийшли і дали годину часу на збір зерна й доставку його в указане місце. Дембицький навантажив три мішки свого власного зерна і повіз. Його спіймали з речовим доказом, а саме: зерном для УПА, яке самі наказали відвезти. Арештували.

У доповідній записці сказано про грабування місцевого населення представниками НКВС-МДБ.

І грабування, і насильство, і недозволені методи, і навіть вбивства для спецбойовиків проходили безкарно. Міністр МДБ Савченко розглядав грабежі як неминуче зло: "Не можна спецбойовиків посилати в ліс з консервами, їх зразу ж розшифрують" (ЛУ, 1992, 1 жовтня). Звісно, бо УПА жодної підтримки у вигляді консерв ніколи не одержувала – їх годували селяни.

Каральні військові підрозділи НКВС-МДБ використовувалися проти мирного населення Західної України. Весною 1944 р. загальна кількість осіб у підрозділах НКВС-МДБ у західних областях нараховували 26304 чоловік з повним озброєнням, амуніцією та військовою технікою. У Волинській області – 5285 осіб, у Рівненській – 8754 особи, у Львівській – 6525 осіб, у Станіславській (Івано-Франківській) – 1328 осіб, Чернівецькій – 1356 осіб. Крім того, 19 і 21 стрілецькі бригади (2278 і 2953 осіб відповідно), танковий батальйон 2-ї мотострілецької дивізії (163 особи), п'ять бронепоїздів (7700 осіб). Військові сили зростали з кожним повоєнним роком аж до 1953 р. для боротьби з ОУН-УПА.

У документах архіву історії партії при ЦК КПУ (Центральний державний Архів громадських організацій України) є відомості про те, як 21 жовтня 1944 р. із села Кривенькія Тернопільської області 15-ть енкаведистів виселяли родини ОУН-УПА. При обороні місцевого населення загинуло троє енкаведистів. Наступного дня, 22 жовтня, в село вступили 60 енкаведистів. За наказом майора Полянського і молодого лейтенанта Молдованова енкаведисти розстріляли 10 мешканців віком від 60 до 80 років, спалили 45 хат з майном і намолоченим зерном. 20 господарств належало червоноармійцям. Серед розстріляних було 5 членів сімей червоноармійців, які ще не повернулися з фронту і які отримали повідомлення, що їхні рідні загинули "від рук українських буржуазних націоналістів".

Перший ряд: "Бистрий" і "Степовий" з ППШ-41, Іван ШКРІБЛЯК-"Дунай" з StG-44; у другому ряді зліва "Дубок" з пістолетом Р-38 "Вальтер", справа "Доброволець" з пістолетом ТТ. Стоїть третім зліва в останньому ряді Григорій ДОМНЮК-"Вихор", який здобув StG-44.

На Волині в селі Ляховому 25 жовтня 1944 р. працівник НКВС Воротніков разом з чотирма солдатами оточив хату Парфенюка, звинувачуючи родину в тому, що їхній господар дезертирував з Червоної армії. В хаті була дружина Парфенюка, два його сини і три дочки, наймолодша віком три місяці. О 20-й годині Воротніков вдерся до хати. На відповідь дружини, що її чоловік на фронті, розстріляв її сина, трьох дочок, не пожалів і немовляти. Врятувався тільки молодший син, який потім про все розказав. Після цього енкаведист підпалив хату і стайню (хлів). В районному центрі доповів, що під час операції з хати Парфенюка в нього стріляли бандити. Парфенюк на цей час "був у Червоній Армії і ніколи з неї не дезертирував" – така відповідь прийшла після запиту.

У селі Смордові Тернопільської області група НКВС під керівництвом Шваба і Клименка підійшла до хата священика Прибитковського і відкрила вогонь. Загорілася стайня. Його дружину, 11-літнього сина, дочку і 70-літнього батька вивели на подвір'я, всіх поставили на коліна перед запаленою стайнею, а самі пограбували майно, одежу, цінності. Після цього Клименко відвів убік священика Прибитковського і розстріляв.

У селі Микитинцях Івано-Франківської області лейтенант Лагода розставив засідку в трьох напрямках з метою виявити і ліквідувати повстанців. Згідно з наказом, треба було зайти до хат, де світилося світло, для затримання підозрілих осіб. Нікого в хатах не знайшли. Щоб не зірвалася операція, свої дії продовжували. Одна з груп під керівництвом М. Сотникова під час виконання завдання зайшла в хату, сіла за стіл, розпила пляшку горілки. Наказали жінці вийти з хати, а за цей час енкаведист Бутов намагався зґвалтувати її 14-літню дочку. Матері вдалося оборонити дівчину. Потім ця ж група увірвалась в хату Микитюка, видаючи себе за бойовиків УПА, розбила вікно, пригрозила господареві зброєю. Бутов завів дочку господаря в сіни, де після побоїв зґвалтував її. Батька, який обороняв дочку, жорстоко побили. Потім, видаючи себе за вояків УПА (вся група була без погонів), пішли до голови земельної управи В. Ориняка і разом з ним до секретаря сільради В. Корнята і пригрозили, що обох повісять. Секретаря сільради не застали, вдома була його дружина. Ориняковi дали завдання розвідати, скільки червоноармійців в Микитинцях, і якщо до завтра не дасть відповідь – повісять. Для заохоти Ориняка побили прикладами. Дружину секретаря сільради А. Кормят зґвалтували спочатку Бутов, потім Скотніков, потім Степанов.

Такі дії не були поодинокими, а мали масовий характер, про що свідчать цифри. За 11 місяців застосовано репресивних акцій по відношенню до 443960 осіб, з яких убито 103313 і арештовано 15058 осіб.

Однакову тактику НКВС застосував у всіх областях Західної України до мирного населення: літніх людей, дітей, жінок. Чоловіче населення в цей час було мобілізовано в ряди Червоної армії.

1946 року ЦКП(б)У дає згоду на збільшення кількості бійців у винищувальних батальйонах до 35 тисяч: Волинській області – 4 тис., Львівській – 6 тис., Дрогобицькій – 5 тис., Станіславівській – 7 тис., Рівненській – 4 тис., Тернопільській – 7 тис., Чернівецькій – 2 тис.

Архівні документи УПА про діяльність каральних підрозділів НКВС доповнюють картину знищення населення в Західній Україні.

Результати боротьби з "бандитизмом" у західних областях (з Акту передачі Наркома внутрішніх справ УРСР В. Рясного своєму наступникові Т. Строкачу 16 січня 1946 р.).

Заходи	3 лютого 1944 по 1 січня 1945 рр.
Чекістсько-військові операції	39773
Вбито	103313
Затримано дезертирів	110785
Арештовано повстанців	15058
Затримано дезертирів	13704

З книги "Рід людський в Україні".

Каральні підрозділи НКВС виконували розпорядження керівництва про знищення та знешкодження вояків УПА, а насправді то була стратегія знищення місцевого населення. Лише за два роки, з лютого 1944 р. до січня 1945 р., в Західній

СУМНОЇ ПАМ'ЯТІ

Невідомі помордовані повстанці, м. Косів, Івано-Франківська обл.

Україні вбито – 103313 осіб, заарештовано учасників ОУН – 9371, активних повстанців – 15959. Всього репресовано 443960 осіб. І це в той час, коли кількісний склад УПА за весь період боротьби з німецькими і більшовицькими "визволителями" з 1942 до 1952 року не перевищувала 200–300 тис., а згідно з радянськими даними, у 1944 р. у формуваннях УПА нараховувалось не більше 90 тис. вояків.

З 22 липня 1944 р. до 20 липня 1947 р. в районах Львівщини арештовано 5323 особи, ліквідовано 2200 осіб, вивезено в Сибір та Донбас 2948 осіб. З 1944 р. до 1946 р. тільки протягом 6 місяців після звільнення західних областей від фашистів НКВД "знешкодив" 124336 осіб, з них 57405 осіб вбито, 95931 заарештовано. За цей період депортовано 30359 осіб (12117 родин). 55000 оунівців здалось у полон радянським властям. Відомості про 84 села Львівської та Дрогобицької областей дають 25245 репресивних заходів протягом 1095 днів. Це значить, що в середньому в кожному селі впродовж майже 3 років раз на тиждень відбувалась надзвичайна подія, ініційована НКВС: якщо не вбивство, то катування або спалення господарств, облава чи плюндрування читальні або церкви. Систематично, один раз на тиждень протягом трьох років, з 22 липня 1944 р. до 20 липня 1947 р., НКВС здійснював злочини. Таким був психологічний клімат після "визволення".

Треба також згадати, що 1946–47 роки були засушливими. На сільське населення накладено непосильні податки. В полі працювали без механізованої техніки, переважно жінки і підлітки. Жнива були виснажливі. Ночі тривожні, бо навідувались провокативно-розвідувальні групи НКВС. Після них приходили справжні упівці, яким необхідна була білизна, перев'язувальні матеріали, їжа.

Автор статті пам'ятає, як у селі Вовків (16 км від Львова), до хати, в якій мешкало подружжя Михайло та Зиновія Волинці, вночі приходили "хлопці з лісу". Вони вмивалися, перев'язували рани, споживали теплу страву, одержували необхідну інформацію і знову йшли "в ніч". Ранком приходили "уповноважені з району", вимагали спирту і закуски, напивалися, матюкалися і йшли до інших хат з вимогами. Сусідка Залізняк (а може Железняк) прибігла розказати, що вночі прийшли переодягнені енкаведисти, видавали себе за УПА, але коли один хотів її зґвалтувати, то відчула під його сорочкою медалі, а ранком упізнала в ньому енкаведиста.

...Не згладжуються з пам'яті нескінченні вервиці чорних, худих, обідраних, закутаних в лахміття жінок, дітей, дідів з південних областей України, де в 1946–47 рр. була засуха і панував голод. Ці бідні люди, чоловіки і сини яких були в Червоній армії, добиралися в Західну Україну здобути кілька картоплин або жменьку зерна, щоб не вмерти з голоду. Потік людей не припинявся. Село Вовків, у якому перебувала тоді автор (мала 10 років), не було винятком. У всіх селах Галичини селяни, чим могли, допомагали знедоленим, про яких держава – могутній Радянський Союз – забула. Голод 1946 р. не визнаний, наче не було 1,5-2,0 млн. жертв... З пам'яті виринає ще один ранок. До Зиновії Волинець прибігла сусідка просити допомоги до породіллі. В її стодолі на соломі корчилася в переймах молода чорноока красива молодиця, її чоловік був у Червоній армії. Зиновія Волинець розірвала два простирадла, взяла жбанок прокип'яченої води і побігла. Дитина народилася жива. Мати видужала. В іншої сусідки в стодолі конав старий дідусь, коли прийшла Зиновія Волинець, щоб допомогти, він вже не жив. Як називався, звідки приїхав – ніхто не знав. Отець Михайло відспівав "Со святими упокой", поховали з хрестом, без імені. Цих трагедій "визволителі" знати не хочуть. Для них це все "ложь і антісовєцкая пропаганда", так само як і не хочуть знати мови народу, серед якого живуть 60 років. Найбільшим цинізмом було те, що навіть таку трагедію, як голод 1946–47 рр., енкаведисти та емведисти використовували для провокативних дій, щоб посіяти ворожнечу між українцями Східної та Західної України.

В с. Буневі (Львівська обл.) Ємелян Войцов очолював емведистську групу, яка мала завдання вбивати місцевих селян, імітуючи, наче це зробили голодуючі українці східних областей, і одночасно вбивати голодуючих українців зі Сходу, що прийшли за допомогою, під маскою українських повстанців. Все це придумано з метою посіяти ненависть і недовіру між "східняками" і "західниками". 11 червня 1947 р. в селі Наконечне-2 Є. Войцов з своєю групою замордував селянку Тетяну Обух і її 9-річну дочку Катерину, так нібито їх убили голодуючі українці з південних областей.

19 червня в селі Селиська в одежі повстанців УПА група цього ж Є. Войцова вбила трьох жінок, двох чоловіків і дівчинку з південних областей. У кожному випадку група дозволяла одній із намічених жертв утекти, щоб врятований міг потім розказувати про "бандерівські звірства" (УПА. Бойові дії УПА за 1943–50 рр. частина II. – Видання Закордонних частин ОУН. 1960. – с. 238).

Окремі факти ілюструють діяльність каральних військових підрозділів. Відомості про дії НКВС взяті з засекречених радянських архівів (таблиця 1), а також з документів та архівів УПА, які містять немало цифрових даних (таблиця 2). Проте ні одні, ні інші цифри не дають повної картини діяльності каральних військових підрозділів НКВС-МДБ та цілеспрямованої державної політики щодо населення Західної України. Підрахувати кількість жертв каральних заходів НКВС наразі нема змоги, але це обов'язок дослідників для відновлення історичної справедливості. Населення Західної України спіткала трагедія нечуваних розмірів: протягом 18 років елімінувалось 48 відсотків популяції, більшість якої була в репродуктивному періоді.

Схиляємо низько голови перед усіма, хто боровся з численними озброєними зайдами за буття України, за свій народ, за його свободу і незалежність. Об'єднаймо сьогодні всі свої сили для створення самостійної соборної, цивілізованої демократичної держави.

Таблиця 1

Більшовицький терор на землях Львівської та Дрогобицької областей з 22.07.1944 р. (Т.Чупринка, 1992)

Область Репресивні дії	Львівська 15 сіл	Дрогобицька 17 сіл	Дрогобицька 7 сіл	Дрогобицька Крукевичі 23 села	Львівська Явор.р-н 22 села	Львівська 12 р-нів
Арештували	1049	824	380	1434	779	3479
Вівезли в Сибір і на примусові роботи в Донбас	149	158	150	118	278	2123+649 дітей 601; жінок 898; старих 624
Вбили	139	52	28	39	244	1818, з них дітей – 68; жінок – 29; старих – 120
Мобілізували в Червону армію	1488	1114	1040	2534	1452	
з них загинуло:	394	228	348	502	304	
стали інвалідами:	190	95	76	251	213	
повернулися здоровими:	792	690	529	1550	740	
Провели облав у селах	426	340	112	385	946	
Провели облав у лісах і полях	222	194	57	165	442	
Спалили господарств					112	2706
Пограбували і здемолювали господарств						
Всього						**2650**
репресивних заходів	2569	1886	1082	2892	3323	11024

Таблиця 2

Кількість репресованих заходів в районах Львівської та Дрогобицької областей за період від 22 липня 1944 р. до 20 липня 1947 р. (1095 днів)

Область	Львів. обл. 15 сіл	Дрогоб. 17 сіл	Дрогоб. 7 сіл	Дрогоб. Крукевичі 23 села	Львів. Явор.р-н 22 села	Львів. 12 р-нів	Всього	Середнє у селах
Всі репресивні заходи НКВС								
Загальна кількість різноманітних заходів	2569	1886	1082	2892	3323	11024	25245	–
Кількість різноманітних репресивних заходів в одному селі	171	111	155	126	151	–	–	169
Частота репресивних заходів в днях (через кожних упродовж 1095 днів)	6,4	10,8	7,1	8,6	7,2	1,2 для району		8,2

М. КУМАНОВСЬКИЙ, 2007

ПРЕЦЕДЕНТ

У понеділок, 8 жовтня, деякі мешканці і гості столиці, проходячи мимо території Києво-Печерської Лаври, були неприємно здивовані відсутністю брами та огорожі на в'їзді до Нижньої Лаври, що напередодні увечері ще були на своєму місці.

ЦЕГЛА ІСТОРІЇ

Для чого ченці Московської церкви вночі розібрали браму?

Такий вигляд мала брама ще 7 жовтня ц. р.

Микола СЕРГІЙЧУК,
"Нація і держава"

– За фактом знесення цієї пам'ятки архітектури, – розповідає заступник генерального директора національного Києво-Печерського історико-культурного заповідника з ремонтно-реставраційних робіт М. Тимощук, – наші співробітники склали відповідний акт, зазначивши у ньому, що роботи виконані без надання заповіднику відповідної документації, узгодженої згідно з вимогами чинного пам'яткоохоронного законодавства. Стара цегла, металеве покриття у змішаному вигляді звалені на території Оленівського подвір'я Гостинного двору поруч із корпусом 71.

Правоохоронні органи мають покарати винних у руйнуванні брами на території Києво-Печерської Лаври. З такою заявою виступає Національна комісія України у справах ЮНЕСКО.

Члени комісії обурені актом вандалізму та вимагають від української влади не ігнорувати цієї проблеми. Адже Києво-Печерська Лавра внесена до Списку всесвітньої спадщини ЮНЕСКО.

Дирекція заповідника повідомила про цю неординарну подію Голову Державної служби з питань національної культурної спадщини Міністерства культури і туризму України М. Кучерука, начальника Управління державного архітектурно-будівельного контролю Київської міськдержадміністрації О. Ребицького та начальника Головного управління охорони культурної спадщини міськдержадміністрації Р. Кухаренка.

У своїх зверненнях керівництво заповідника також просило повідомити його про те, чи надавали вищезгадані інституції дозвіл на виконання означених робіт, якщо це питання узгоджувалося, адже згідно зі статтею 22 Закону України "Про охорону культурної спадщини" пам'ятки, їхні частини, пов'язане з ними рухоме та нерухоме майно забороняється зносити, змінювати, замінювати, переміщувати (переносити) на інші місця.

Як виявилося, цього зроблено не було. Але у представників Свято-Успенської Києво-Печерської Лаври, яких звинувачують у руйнації брами, є свої виправдання. Вони викладені у листі Високопреосвященного Павла, архієпископа Вишгородського, намісника Свято-Успенської Києво-Печерської Лаври до міністра культури і туризму України Юрія Богуцького за №941/01 від 9 жовтня 2007 року.

Залишки споруди на Оленівському подвір'ї

У ньому, зокрема, зазначається: "За попередніми висновками комісії, яка була створена Свято-Успенською Києво-Печерською Лаврою, руйнація брами викликана випаданням замкової цегли на склепінні брами через низьку якість та старіння будівельних матеріалів і конструкцій, що втратили свою несучу спроможність, а також послабленими і частково зруйнованими фундаментами Західної в'їзної брами. За історичною довідкою брама була зруйнована в 1942–1943 роках та відбудована в повоєнні 50-ті роки, тому не є автентичною пам'яткою.

У результаті обвалення ніхто з ченців, віруючих та паломників, а також ніякі транспортні засоби не постраждали. Після цього на проїзді та проході по Ближньопечерній вулиці створився завал із зруйнованих будівельних матеріалів (цегли, вапняно-піщаного розчину, металевих листів покрівлі, кованих воріт, хвіртки). Для забезпечення нормального ритму життєдіяльності монастиря була викликана оперативна будівельна бригада, яка протягом ночі з 07.10.07 на 08.10.07 здійснила роботи з розчистки завалу на Ближньопечерній вулиці.

Свято-Успенська Києво-Печерська Лавра гарантує виконання робіт з відтворення споруди Західної в'їзної брами до Києво-Печерської Лаври відповідно до погодженого проекту протягом жовтня–листопада 2007 року після отримання відповідного дозволу від Державної служби з питань національної культурної спадщини".

Готовність Свято-Успенської Києво-Печерської Лаври Української православної церкви Московського патріархату негайно розпочати роботи з відтворення в'їзної брами у Києво-Печерській Лаврі підтвердив на прес-конференції Архієпископ Вишгородський, намісник Свято-Успенської Києво-Печерської Лаври високопреосвященний Павло. За словами архієпископа, обвалилася верхня частина брами, і він ухвалив рішення її розібрати, щоб випадково не було травмовано людей: "Для того, щоб не сталося більшої біди, я сказав, щоб її розібрали".

Отже, Павло фактично визнав, що рештки брами були розібрані за його вказівкою. На запитання кореспондента нашого часопису, чому не було взято дозволу на проведення цих робіт, як вимагає того закон, конкретної відповіді не прозвучало.

Натомість намісник Свято-Успенської Києво-Печерської Лаври вважає, що у руйнації брами винне керівництво національного Києво-Печерського історико-культурного заповідника, зазначивши, що у 2005 році він просив директора заповідника зайнятися ремонтом брами, але ці роботи не були проведені, незважаючи на те, що гроші заповіднику державним бюджетом були виділені.

Заступник голови Державної служби з питань національної культурної спадщини Андрій Гусак запевнив, що Свято-Успенська Києво-Печерська Лавра дозвіл на відтворення споруди отримає уже найближчим часом. Відтак залишається сподіватися, що пам'ятка архітектури буде відновлена.

ВІД АВТОРА

ЩАСТЯ БУТИ ПРАВИМ

Іван АНДРУСЯК, поет

Виявляється, задоволення життям – це питання політичної орієнтації! Не вірите? А дарма! Тепер це науково доведений факт. Масштабне дослідження, проведене відомим данським ученим Християном Б'єрнсковим разом із двома колегами з Інституту економіки Аархуса, свідчить: що лівіших – себто, соціалістичних чи комуністичних – поглядів дотримується людина, то нещаснішою вона себе почуває. І навпаки: люди, що мають праві, національні політичні переконання, значно щасливіші й певні себе!

У своєму дослідженні група вчених використовувала дані соціологічного проекту "World Value Survey", у ході якого опитали 90 тисяч людей у різних країнах світу. Зокрема, цікавилися політичною позицією, довірою до інших людей, задоволенням власним життям, ставленням до релігії тощо.

"Звичайно, ми припустили, що це може бути пов'язане з їхніми доходами, матеріальним добробутом", – зізнався пан Б'єрнсков. Однаце з'ясувалося, що останнє його припущення не справдилося: іноді матеріальні фактори, звичайно, відігравали певну роль, але ключовими в розумінні щастя чи нещастя виявилися зовсім не вони. "Виявилося, що невдоволення найперше пов'язане з розумінням справедливості", – пояснює вчений.

Під словом справедливість дослідники щастя розуміють суб'єктивний погляд на соціальну систему. І тут, як стверджує Б'єрнсков, на те, щоб почувати себе щасливим, упливає, зокрема, відчуття справедливості або несправедливості при розподілі суспільних багатств. Однак Аксель Дреер зі Швейцарського технічного інституту (ETH) у Цюріху звертає увагу на мовні проблеми проекту "World Value Survey". Коли опитуваним за шкалою від 1 до 10 пропонується визначити, наскільки вони щасливі, то відповіді, отримані з різних країн, необов'язково збігаються, оскільки в різних мовах слово щасливий має свої нюанси. Одначе у відповідях на запитання про те, наскільки людина особисто задоволена життям, ці мовні розходження не настільки значні.

Проте й цей нюанс "не вповні спрацював" – дослідження встановило, що все одно люди лівих переконань менш задоволені життям, аніж праві. Мало того: нервність у доходах і статусі видається лівим такою великою проблемою, що це робить їх нещасними навіть в особистому житті. Проте якщо людина з яскраво вираженими лівими поглядами користується повагою в суспільстві й має матеріальні статки, – вона однаково значно частіше констатує, що нещасна й незадоволена, ніж люди правих політичних переконань, навіть із невеликими статками, – пишуть дослідники в науковому журналі "Social Choices and Welfare". Вони пояснюють це тим, що праві зазвичай дотримуються тієї точки зору, що ретельність у роботі, талант і навички вимагають винагороди, тому людина, котра володіє такими якостями, мусить бути багатшою від інших. "У нервності, яку хочуть усунути соціалісти, люди правої орієнтації бачать доказ динамічності й справедливості суспільної системи", – вважає Б'єрнсков. Ясна річ, тут ідеться про соціалістів західних – бо ж "наші", як ми вже не раз мали змогу переконатися, працюють не на "усування нервності", а на її поглиблення, себто, насамперед збагачуються самі. "Приклад" соціаліста Рудьковського на посаді міністра транспорту промовляє сам за себе...

Одначе повернемося до теми. Цікаво, що, приміром, у Данії – класичній державі загального благоденства – розбіжності між багатими й бідними, порівняно з іншими країнами світу, відносно невеликі. "Звідси розбіжності за шкалою щастя між данськими лівими й правими так само незначні", – констатує пан Б'єрнсков. Проте хоч і незначні, а все одно існують – навіть у Данії. І в цьому немає жодних сумнівів!

Крім того, дослідження виявило, що у всіх 70-ти країнах, де проводилося опитування, в жінок ліва політична орієнтація проявляється частіше, ніж у чоловіків. Це вже, як то кажуть, привід для роздумів...

На запитання, чи не є стан хронічної незадоволеності "розплатою" за ліву політичну орієнтацію, Християн Б'єрнсков відповідає зустрічним запитанням: "Що первинне, яйце чи курка?". Інакше кажучи, про це вченим іще доведеться помізкувати. Одначе, дивлячись на деяких українських лівих, можна не сумніватися, що рано чи пізно й на це вчені дадуть ствердну відповідь.

Видавець Конгрес Українських Націоналістів

Засновник Степан Брацюнь

Редакційна колегія Іван Белебеха, Іван Головацький, Ярослав Радевич-Винницький, Степан Семенюк, Анатолій Погрібний

Адреса редакції: 01001, вул. Хрещатик, 21, пом. 111, м.Київ; тел./факс (044) 279-78-08
e-mail: nacija@ukr.net
www.nacija.org.ua

Адреса видавця: 01004, вул. Горького 3б, м. Київ, тел./факс 235-37-61

Головний редактор Михайло Сидоржевський

Реєстраційне свідоцтво: Серія КВ № 7970, видане Державним комітетом інформаційної політики, телебачення та радіомовлення України 08.10.2003 р.

Передплатний індекс: 09715

Банківські реквізити: СПД Брацюнь Степан, р/р №26001016925980 в банку "Фінанси і кредит", ТОВ м. Київ, МФО 300131, ЄДРПОУ 2305606776

Газету набрано і зверстано у комп'ютерно-видавничому центрі Конгресу Українських Націоналістів.

Газету видрукувано у ВАТ "Видавництво "Київська правда"

Замовлення №

Наклад 7 000 примірників

Ціна договірна